

BIJLAGE 1. Uitgebreide toelichting op de septembercirculaire 2023

Deze bijlage hoort bij Raadsinformatiebrief uitkomsten septembercirculaire 2023 gemeentefonds.

Inleiding

De raadsinformatiebrief bevat een korte samenvatting van de uitkomsten van de septembercirculaire voor de gemeente Goirle. Deze bijlage bevat een uitgebreide toelichting.

Jaarlijks verschijnen meestal drie circulaire. Mei geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de Rijksoverheid, september van de vertaling van de Miljoenennota, december is op basis van de Najaarsnota en rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af.

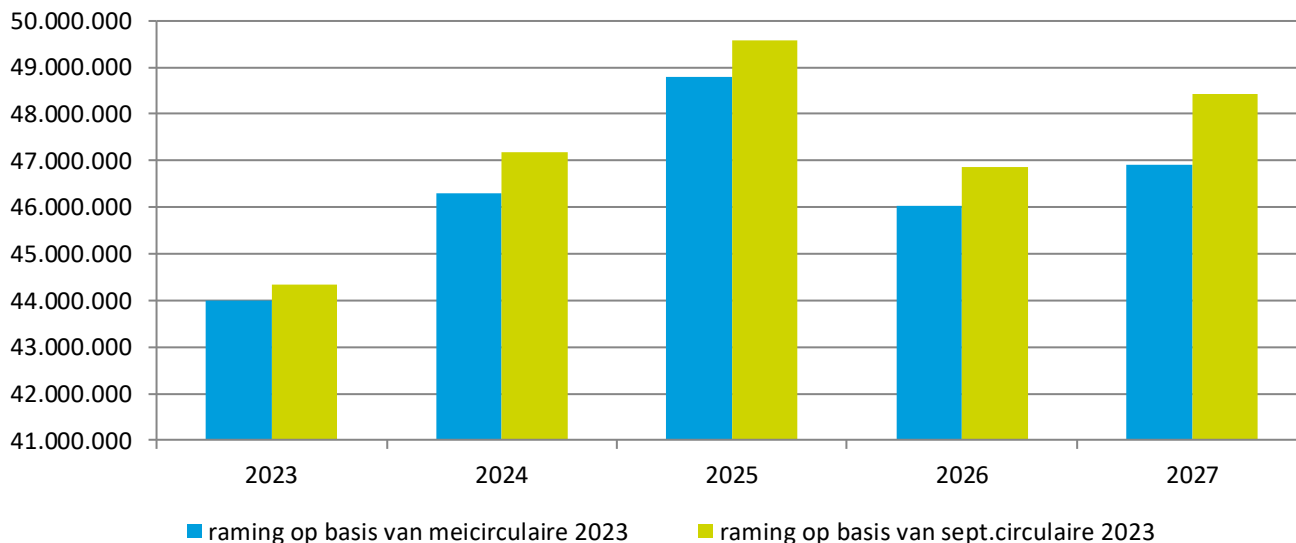
Omvang en verschil ten opzichte van vorige circulaire

Het verschil tussen deze septembercirculaire 2023 en de voorgaande meicirculaire 2023 is als volgt:

(bedragen x € 1.000 / V=Voordelig N=Nadelig)

AU totaal	2023	2024	2025	2026	2027
raming op basis van sept.circulaire 2023	44.341 V	47.192 V	49.581 V	46.858 V	48.421 V
raming op basis van meicirculaire 2023	44.008 V	46.303 V	48.797 V	46.040 V	46.904 V
verschil sept.circulaire 2023 t.o.v. meicirculaire 2023	334 V	888 V	784 V	818 V	1.517 V

Grafische weergave totaalopbrengst sept.circulaire 2023 t.o.v. meicirculaire 2023

Specificatie verschil ten opzichte van vorige circulaire

(bedragen x € 1.000)

	2023	2024	2025	2026	2027
Berekening beginstand	44.008	46.303	48.797	46.040	46.904
Uitkeringsfactor, algemeen					
Volume accres historisch Bbp					753
LPO accres gecombineerde index		468	397	363	482
LPO accres prijs Bbp					-107
Voorschot BCF-plafond 2023	389				
Financieringsystematiek – deel BCF					-82
Overige ontwikkelingen uitkeringsfactor (o.a. afronding)	-3	-16	-13	-19	-6
Subtotaal:	386	452	384	344	1.040
Uitkeringsfactor, ontwikkeling uitkeringsbasis					
Hoeveelheidsverschillen	402	395	422	400	425
Ontwikkeling uitkeringsbasis in septembercirculaire 2023	-161	-97	-96	-94	-126
Subtotaal:	242	299	326	306	299
Taakmutaties					
Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)	2	3	3	3	3
Wet visueel beperkten		-1	-1	-1	-1
Bijzondere bijstand en vroegsignalering		42			
Hulpmiddelen thuis laten staan			1	1	1
Rijksvaccinatieprogramma		5	5	4	5
Loon- en prijsbijstelling Jeugdzorg		47	28		
Subtotaal:	3	97	36	7	7
IU/DU/SU					
Veilig wonen	7	7	7	7	
Subtotaal:	7	7	7	7	
3 D's in het sociaal domein					
Participatie (IU)	37	35	32	30	28
Subtotaal:	37	35	32	30	28
Stelposten					
BCF	-340				
Jeugdzorg				124	143
Subtotaal:	-340			124	143
Totaal verschil	334	888	784	818	1.517
Berekening eindstand	44.341	47.192	49.581	46.858	48.421

Toelichting op de verschillen

Accressen

Het accres is gesplitst in een volume- en een nominaal deel, waarbij het nominale deel ter compensatie is van loon- en prijsstijging en het volumedeel ter compensatie van bevolkingstoename en reëel accres. Deze circulaire

bevat informatie over de nieuwe financieringssystematiek vanaf 2027 en een actualisatie van het LPO accres op basis van de Miljoenennota 2024.

Sinds de meicirculaire 2022 is het volume deel bevroren tot en met 2025. Vooruitlopend op een nieuwe financieringssystematiek heeft het kabinet eenmalig € 1 miljard extra beschikbaar gesteld in 2026. Het volumedeel staat hierdoor vast tot en met 2026. Bij Voorjaarsnota 2023 is dit bedrag vanaf 2027 structureel gemaakt en is besloten om de volumeontwikkeling vanaf 2027 te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. De nieuwe financieringssystematiek is, zoals aangekondigd in meicirculaire 2023, in de Miljoenennota 2024 uitgewerkt. De indexatie voor het volumedeel wordt vanaf 2027 gebaseerd op een 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Voor de gemeente Goirle bedraagt de compensatie in 2027 € 753.000.

Voor het LPO accres geschiedt de index voor loon-prijzontwikkeling voor de jaren tot en met 2026 op basis van de CPB-raming van de loonvoet sector overheid, index materiele overheidsconsumptie en overheidsinvesteringen. Hierbij wordt een verdeling van 60% loonontwikkeling, 20% consumptie en 20% investeringen aangehouden. Vanaf 2027 volgt de indexatie voor inflatie de prijs bbp van het lopend jaar.

Voor de gemeente Goirle bedraagt de compensatie:

- in 2024 € 468.000
- in 2025 € 397.000
- in 2026 € 363.000
- in 2027 € 375.000 (€ 482.000 - € 107.000)

BTW-Compensatie Fonds (BCF)

Het BCF-plafond bedraagt € 3,9 miljard voor gemeenten in 2023. Als de gezamenlijke declaraties onder het plafond blijven wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding van het plafond volgt een uitname. Het plafond muteert jaarlijks met het accrespercentage.

Door de bevrozing van het volume accres in 2023 tot en met 2025 is het plafond in die jaren ook gefixeerd. In het systeem is opgenomen dat jaarlijks bij de septembercirculaire een voorschot wordt verstrekt op de verwachte onderschrijding van dat kalenderjaar. In de meicirculaire volgend op het kalenderjaar volgt dan de afrekening. In deze circulaire bedraagt het voorschot voor het jaar 2023 € 359 miljoen, dat wordt verrekend via de uitkeringsfactor met 12 punten. In de meicirculaire 2024 vindt de afrekening plaats.

Voor de gemeente Goirle bedraagt de compensatie in 2023 € 389.000. Overigens hadden we middels een stelpost hiermee grotendeels al rekening gehouden (€ 340.000). Dit resulteert dus per saldo in een voordeel van € 49.000. In de tabel is het verband tussen de 2 posten aangegeven met een stippellijn.

Structurele rijksbijdrage, afstorting in BTW-compensatiefonds

In de meicirculaire 2023 is een structurele rijksbijdrage vanaf 2027 van € 1 miljard beschikbaar gesteld. In de septembercirculaire 2023, wordt van dit bedrag nog een deel in het BTW-compensatiefonds (BCF) gestort. Per saldo blijft via de algemene uitkering € 924 miljoen beschikbaar blijft en wordt € 76 miljoen aan het BTW-compensatiefonds toegevoegd.

Voor de gemeente Goirle bedraagt de correctie in 2027 € 82.000.

Hoeveelheidsverschillen

Stijging van de maatstafaantallen laat een groei zien van gemeenten op de desbetreffende maatstaven. De compensatie hiervoor in de algemene uitkering dient ter dekking van extra kosten van de zogenaamde areaaluitbreiding. Voor de gemeente Goirle bedraagt de compensatie:

- in 2023 € 402.000
- in 2024 € 395.000
- in 2025 € 422.000
- in 2026 € 400.000
- in 2027 € 425.000

Ontwikkeling uitkeringsbasis

Tegenhanger van de compensatie voor hoeveelheidsverschillen is de ontwikkeling uitkeringsbasis. Doordat het gemeentefonds een communicerend vat is worden de effecten van de hoeveelheidsverschillen over alle gemeenten verdeeld. Voor de gemeente Goirle bedraagt de correctie:

- in 2023 -/-€ 161.000
- in 2024 -/-€ 97.000
- in 2025 -/-€ 96.000
- in 2026 -/-€ 94.000
- in 2027 -/-€ 126.000

Taakmutaties

Europese richtlijn energieprestatie gebouwen (EPBD III)

De algemene uitkering wordt vanaf 2023 structureel met circa € 1,8 miljoen verhoogd in verband met de tweede herziening van de Europese richtlijn energieprestatie van gebouwen (EPBD III). De regeling is op 10 maart 2020 geïmplementeerd en heeft als doel om de energie-efficiëntie van gebouwen te verbeteren. Naar aanleiding van EPBD III is er een verplichting geïntroduceerd voor het documenteren van de energieprestatie van een installatie, voor het installeren van zelfregulerende apparatuur per verblijfsruimte en voor laadinfrastructuur voor elektrische auto's. Ook zijn de eisen voor de energieprestatie van technische bouwsystemen en de keuring van verwarmingsinstallaties en airconditioningsystemen aangepast. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving. Voor de gemeente Goirle bedraagt deze taakmutatie € 3.000 structureel vanaf 2023.

Wet Visueel beperkten

De Tweede Kamer heeft het wetsvoorstel aangenomen dat tot doel heeft om de uitvoering van technische werkvoorzieningen voor mensen uit de doelgroep Participatiewet met een visuele beperking over te dragen aan het UWV. Op dit moment ligt het wetsvoorstel bij de Eerste Kamer. Als het wetsvoorstel ook door de Eerste Kamer wordt aangenomen is het de bedoeling dat de middelen voor de werkvoorzieningen en de structurele uitvoeringskosten budgettair neutraal worden overgeheveld van het cluster Participatie in het gemeentefonds naar de begroting van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). Voor 2024 gaat het om € 0,9 miljoen, oplopend naar circa € 1,05 miljoen in 2028. De structurele hoogte bedraagt € 2,3 miljoen per jaar. De incidentele uitvoeringskosten zullen worden opgevangen binnen de begroting van het ministerie van SZW. Voor de gemeente Goirle bedraagt deze taakmutatie -/- € 1.000 structureel vanaf 2024.

Bijzondere bijstand en vroegsignalering

Het kabinet stelt in totaal € 200 miljoen voor de jaren 2022 tot en met 2024 beschikbaar om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen. Voor 2024 wordt in totaal € 50 miljoen via het gemeentefonds aan gemeenten beschikbaar gesteld. Voor de gemeente Goirle bedraagt deze taakmutatie € 42.000 eenmalig in 2024.

Hulpmiddelen thuis laten staan

De motie Westerveld (GroenLinks) en Bikker (Christen-Unie) verzoekt de regering om met betrokken partijen landelijke afspraken te maken over het behoud van hulpmiddelen thuis voor cliënten die verhuizen naar een instelling in de zin van de Wet langdurige zorg (Wlz) en aangeven thuis te willen logeren. Naar aanleiding van deze motie heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) bestuurlijke afspraken gemaakt betrokken partijen. Onderdeel van deze bestuurlijke afspraken is dat de hulpmiddelen die vanuit de Wmo zijn verstrekt thuis blijven staan en gemeenten de financiering daarvan voortzetten. Gemeenten worden hiervoor gecompenseerd. Vanaf 2023 wordt jaarlijks een bedrag toegevoegd aan de algemene uitkering oplopend tot € 1 miljoen per 2028. Voor de gemeente Goirle bedraagt deze taakmutatie € 1.000 vanaf 2025.

Rijksvaccinatieprogramma

Vanaf december 2019 krijgen zwangere vrouwen maternale kinkhoestvaccinatie aangeboden door de Rijksoverheid. Vanaf 1 januari 2024 wordt de uitvoering van deze maternale kinkhoestvaccinatie formeel overgedragen aan de gemeenten. Deze vaccinatie wordt dan toegevoegd aan de opsomming van vaccinaties in het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) zoals genoemd in artikel 11, tweede lid, in het Besluit publieke gezondheid. Bij deze septembercirculaire worden de bijbehorende middelen, circa € 4 miljoen per jaar aan het gemeentefonds toegevoegd aan het cluster Sociale basisvoorzieningen. Voor de gemeente Goirle bedraagt deze taakmutatie € 5.000 vanaf 2024.

Jeugdzorg loon- en prijsbijstelling

In de meicirculaire 2023 (zie paragraaf 2.2.8) is de loon- en prijsbijstelling 2023 voor jeugdzorg, voor zover deze betrekking heeft op de reserveringen voor jeugdzorg op de AP, aan het gemeentefonds toegevoegd voor de jaren 2024 en 2025. In deze circulaire worden de middelen voor de loon- en prijsbijstelling 2022 over de reserveringen jeugdzorg op de AP toegekend. Ook deze overboeking heeft nu betrekking op 2024 (€ 45,2 miljoen) en 2025 (€ 27,1 miljoen), omdat voor die jaren de middelen van de AP zijn vrijgegeven (zie paragraaf 2.2.7 van de meicirculaire 2023). Voor de gemeente Goirle bedraagt deze taakmutatie € 47.000 voor 2024 en € 28.000 voor 2025.

Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

In dertien bestaande IU's en DU's zijn wijzigingen opgenomen, waarbij het macrobudget van de uitkering wijzigt. Twee mutaties hebben een omvang groter dan € 10 miljoen en leiden tot bijstelling van de algemene uitkering:

- IU Beschermd wonen: begeleiding jongeren naar werk € 14,9 miljoen in 2024. Voor de gemeente Goirle bedraagt dit € 7.000 van 2023 t/m 2026;
- IU Participatie: compensatie Wsw voor bijzondere WML-verhoging € 26,6 miljoen voor 2023 en een afbouw naar 2028 tot € 19,2 miljoen. Voor de gemeente Goirle bedraagt dit € 37.000 in 2023, aflopend tot € 28.000 in 2027.

Stelposten

BCF (BTW-compensatiefonds)

Vooruitlopend op de toekenning onderschrijding BCF-plafond was hiervoor een stelpost geraamd. Nu bij de septembercirculaire de compensatie 2023 is verwerkt vervalt de bijbehorende stelpost in 2023. Voor de gemeente Goirle bedraagt de toekenning € 389.000. Er was rekening gehouden met € 340.000. Dit resulteert dus per saldo in een voordeel van € 49.000. In de tabel is het verband tussen de 2 posten aangegeven met een stippellijn.

Jeugdzorg

In de meicirculaire 2023 is voor jeugdzorg, onder voorbehoud van omzetting naar een definitief akkoord op de Hervormingsagenda, voor het jaar 2024 € 1.454 miljoen en voor 2025 € 954 miljoen beschikbaar gesteld. Hierna heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport op 20 juni 2023 de definitieve Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 aangeboden aan de voorzitter van de Tweede Kamer.

Voor de begroting 2024-2027 resteerde de vraag welke extra rijksbijdragen en geplande bezuinigingen de gemeenten voor de jaren vanaf 2027 mochten opnemen. Hierover waren nog geen afspraken gemaakt. Daarom hebben de provincies de gemeenten, enkele dagen daarna, geïnformeerd over de begrotingsrichtlijn 'Afspraken jeugdmiddelen in meerjarenraming'. De gemeenten mogen voor de begroting 2024-2027 ervan uitgaan dat ze de middelen van de Hervormingsagenda jeugd volledig krijgen en dat de besparingen van de rijksmaatregelen volledig worden gehaald.

De afspraken over de extra rijksbijdragen voor de jeugdzorg gelden voor de begroting 2024 en de meerjarenbegroting 2025 - 2027. Over een jaar beoordelen de provincies opnieuw of deze richtlijn ook geldt voor de meerjarenbegroting 2025-2028.

Voor de gemeente Goirle betekent dit een verhoging in 2026 (€ 124.000) en in 2027 (€ 143.000).